

המלחמה בדה-לגיטימציה ובתנועת החרמות

אתגר קואליציית המיעוטים (Intersectionality) בארה"ב: למה זה צריך לעניין אתכם?

תקציר מסמך מאת קבוצת ראות המותאם לקורא הישראלי (יולי 2019)

מסמך זה בעברית מהווה תקציר ועיבוד של החלקים הרלוונטיים עבור הקורא הישראלי של מסמך אותו מפרסמת קבוצת ראות באנגלית [Navigating Intersectional Landscapes: Rules for Jewish Community Professionals](#) ("אתגר הניווט בסבך קואליציית המיעוטים"), העוסק באחד האתגרים המשמעותיים ביותר הניצבים כיום לפתחה של הקהילה היהודית בארה"ב.

מסמך זה מדגיש את ההשלכות שיש לתופעת קואליציית המיעוטים על ישראל, כמו גם על הלכידות הפנימית של הקהילה היהודית בארה"ב ועל יכולתה להתמודד עם עליית האנטישמיות החדשה ותנועת החרמות. המסר המרכזי לקורא הישראלי הוא שהפער בין ישראל ליהדות ארה"ב פוגע משמעותית ביכולתה של הקהילה היהודית להתמודד עם אתגר זה.

המסמך המלא באנגלית סוקר בהרחבה את האתגר, ומציע טיפולוגיה של הגישות הרווחות בקהילה היהודית כלפי הממסד היהודי וישראל, ועל בסיסם מציע עקרונות פעולה לאנשי הקהילה היהודית בארה"ב.

רקע

1. **מושג intersectionality** (מילולית: "הצטלבות", במסמך זה נתרגמו כ"קואליציית המיעוטים"), נוצר בשנת 1989 על ידי התאורטיקנית אמילי קרנשאו בהקשר של המאבק הפמיניסטי לשיוויון מגדרי, כדי להדגיש את הדימיון הרב והחפיפה בין סוגים שונים של דיכוי כלפי קבוצות מוחלשות ומיעוטים, המופלים לרעה על בסיס גזע, דת, מגדר, תרבות וחברה. שורשי הדיכוי מצויים בהגמוניה של הממסד הלכן הגברי.
2. **על רקע התחזקות מגמת פוליטיקת הזהויות בארה"ב, הפך מושג זה מאבחנה אינטלקטואלית גרידא לרעיון מארגן** שמתורגם לשיתופי פעולה, לתמיכה ולסולידריות בין קבוצות מוחלשות ומיעוטים בארה"ב לטובת מאבקים וצדק חברתיים, ונגד הממסד וקבוצות כח.
3. **מאז מהומות פרגוסון, אשר התרחשו במקביל למבצע צוק איתן בעזה (2014), ארגונים עם סדר יום אנטי-ישראלי הפכו להיות חלק אינטגרלי "מקואליציית המיעוטים"**. מאז, גוברת בקואליציה התמיכה בתנועת החרמות (BDS), במיוחד בקרב הקהילות האפרו-אמריקאית והלהט"בית. כך לדוגמה, בלט קמפיין "מפלסטיין לפרגוסון" (#PALESTINE2FERGUSON) של תנועת Black Lives Matter בזמן מהומות פרגוסון.

4. ארגוני הקהילה היהודית מודרים מקואליציית המיעוטים ואף נתפסים כחלק מהמסד הלבן עתיר הזכויות והמדכא מולו היא מתמודדת. אף שבשנות השישים והשבעים של המאה העשרים, ארגונים יהודים היו חלק מהותי מתנועת זכויות האדם האמריקאית ונאבקו בצוותא עם תנועת השחורים. לאורך השנים מגוון של תהליכים חברתיים וכלכליים הפכו את ארגוני הקהילה היהודית למזוהים עם המסד הלבן הפריבלגי נגדו פועלת קואליציית המיעוטים.

השלכות לישראל

5. אף שקואליציית המיעוטים היא תופעה חברתית פנים-אמריקאית, בפועל, יש לה השפעה משמעותית על ישראל:

- **פגיעה בקשר בין ישראל ליהדות ארה"ב.** קואליציית המיעוטים מגבירה את הקיטוב בקהילה היהודית כלפי ישראל ולעיתים מחזקת את הריחוק והניתוק ממנה. מגמה זו מואצת כתוצאה מביקורת גוברת על מדיניות ישראל "ומרוח התקופה" האנטי-ישראלית אשר קואליציית המיעוטים תורמת לה.

- **קבוצות אנטי-ישראליות מנצלות את התופעה כדי לקדם את סדר היום שלהן בקרב הציבור האמריקאי הליברלי.** קואליציית המיעוטים מציירת את התמיכה בישראל כלא מוסרית ולא ליברלית. למעשה, אנטי-ציונות הפכה להיות נייר הלקמוס לאמינות פרוגרסיבית בקרב הקואליציה. גם בקרב הליברלים אשר לא מאמצים עמדות אלה, ההסתייגות מישראל ותפיסתה כגורם שמרני וארכאי הולכת ופושטת.

- **קואליציית המיעוטים האיצה את תהליך הפיכת ישראל לנושא חד-מפלגתי.** בעשור האחרון, המאופיין בהקצנה וקיטוב פוליטיים, הפכה ישראל למזוהה יותר עם המפלגה הרפובליקנית. זהו שינוי דרמטי שכבר ניכר בקמפיין הבחירה במועמד המפלגה הדמוקרטית לנשיאות: בניגוד לעבר, גילויי התמיכה בישראל הפכו לנדירים. זאת ועוד, כוחות עולים במפלגה הדמוקרטית, שמזוהים עם קואליציית המיעוטים, כמו חברת הקונגרס אלכסנדריה אוקסיו קורטז, קוראים מפורשות להפסקת התמיכה האמריקאית בישראל.

- **קואליציית המיעוטים מסבירה את השחיקה המשמעותית בתמיכה הליברלית בארה"ב בישראל, אפילו מול חמאס האסלאמיסטי והאנטי-ליברלי בעליל.** קבוצות קואליציית המיעוטים מפרשות בצורה שטחית מאבקים גלובליים דרך "משקפת הדיכוי". בעיניים פרוגרסיביות, תהלוכות הגדר של החמאס בעזה נתפסות כצעדות מחאה של "אנשים חומים" (Brown people) נגד המסד המדכא ה"לבן" של ישראל. לקהילה הפרוגרסיבית בארה"ב נוח "לקנות" את הנראטיב הפלסטיני של הפגנות לא אלימות למרות שפע העובדות שמצביעות ההיפך.

- **לנוכח המגמות הדמוגרפיות בארה"ב, נראה שאתגר קואליציית המיעוטים רק יגדל, ומדינת ישראל צריכה להסתגל לארה"ב שונה, שבה תמיכה מצד ממשל דמוקרטי ותמיכה ציבורית אינם מובטחים עוד.**

האתגר לקהילה היהודית בארה"ב

6. **קואליציית המיעוטים "מפוררת" את הקהילה היהודית, היא פוגעת בלכידות שלה, בכוחה ובחיוניות שלה.** הקהילה היהודית בארה"ב מצויה כיום בקיטוב חסר תקדים והיא איבדה חלק ניכר מיכולתה לרתום את חבריה כקולקטיב למען מטרות משותפות ולטפח הקשר עם ישראל:

- **קואליציית המיעוטים מסכלת את ניסיונות הממסד היהודי להגיע לדור הצעיר** - הדימוי שקואליציית המיעוטים מדביקה לממסד היהודי כרכיב במערכת הלבנה המזכאת, נקלט על ידי צעירים יהודים רבים ומחזק את הריחוק והניתוק מהממסד ומישראל. בהקשר זה, תמיכתו המסורתית של הממסד היהודי בישראל עומדת לו לרועץ. **למעשה, קואליציית המיעוטים מקבלת לשורותיה רק יהודים אשר מתנערים מהממסד היהודי, וכך במקרים רבים היא מצליחה ליצור חיץ בין מוסדות הקהילה היהודית לדור הצעיר.**

- **הדינמיקה של קואליציית המיעוטים מנרמלת את האנטישמיות החדשה** - השיח הרווח בקואליציית המיעוטים קושר בין עושר וכוח לא פרופורציונאליים של יהודים להימצאותם בעמדות של השפעה. יתירה מכך, כדי להשתלב בקואליציית המיעוטים יהודים נדרשים להכיר במעמדם הפריבילגי המולד כלבנים, ונשללת מהם הזכות לטעון לאפלייה או לחוסר ביטחון אישי וקהילתי.

- **הסולידריות והקונצנזוס היהודיים נשחקים אפילו סביב המלחמה באנטישמיות החדשה** - קמפיינים אנטי-ציוניים אינם זוכים להתנגדות נחושה של כלל הקהילה היהודית. למעשה, יהודים רבים בוחרים להתכחש לאתגר, ואינם מקבלים את הטענה שעמדות אנטי-ציוניות כוללות גם קורטוב של אנטישמיות. גם כאשר אינם מרגישים בנוח עם קמפיין ה-BDS, יהודים רבים בוחרים שלא לצאת נגדו פומבית בגלל יחסם האמביוולנטי לישראל. יתירה מכך, בקרב הארגונים המרכיבים את הקואליציה ישנם מספר לא מבוטל של יהודים אשר מקדמים את הקמפיינים האנטי-ישראליים.

כיווני חשיבה ועקרונות פעולה

7. **ההשלכות המזיקות של קואליציית המיעוטים מועצמות משמעותית לנוכח המשבר בקשר בין ישראל ליהדות ארה"ב ולהשפעה שיש לו על אובדן הלכידות הפנימית הקהילתית שם.** בהתאם לכך, רוב כיווני החשיבה ועקרונות הפעולה במסמך המלא מתייחסות לזוויות אלו. להלן כמה מבין העקרונות למענה עבור הקהילה היהודית שעשויים לעניין את הקורא הישראלי:

- **יש להכפיל את ההשקעה בקשר עם ישראל** - הקיטוב בשיח סביב ישראל יוצר פיתוי להתנתק ממנה. אולם ניתוק כזה עתיד רק להחריף את אתגר הזהות של יהדות ארה"ב.

- **מומלץ לנקוט בגישה שמאפשרת ומעודדת ביקורת עניינית על מדיניות ישראל**, זו תאפשר לשמור בצורה טובה יותר על לכידות קהילתית ועל הרלוונטיות של המוסדות היהודיים.

- **הכנה של צעירים יהודים לשיחות מורכבות על ישראל בקמפוסים.** התדמית האידילית של ישראל לתוכה גדלים יהודים רבים בארה"ב מתנפצת ברגע שהם מגיעים לקמפוסים ונחשפים לראשונה לביקורת על ישראל.
 - **חסרות אלטרנטיבות קונסטרוקטיביות לקמפיין החרמות,** שממוצב הרבה פעמים כחלופה היחידה בפני צעירים יהודים להביע את ביקורתם כלפי ישראל.
 - **יש צורך במאמץ אינטלקטואלי למסגר מחדש את האופן בו נתפסת ישראל בקואליציית המיעוטים,** כדי להתמודד עם התווך התיאורטי שיצרו גורמים אנטי-ישראליים.
 - **יש לעודד פרויקטים משותפים של תיקון עולם שיחברו בין יהדות ארה"ב לערכים ולחדשנות הישראלית** שעשויים "לאגף" את קואליציית המיעוטים בפעילות משותפת ופרוגרסיבית.
8. ככל שזה תלוי בישראל, **אתגר זה מהווה אינדיקציה נוספת שחיזוק הקשר עם יהדות העולם קריטי לביטחון הלאומי של ישראל** (ראו מסמך ראות: [לקראת הפתעת יום-כיפור, יולי 2019](#)).